

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

MARS 2 • 2011

**Mynthandlare i Kina
Sven Svenssons samling
Kolpolletter från Mackmyra i Gästrikland
Brunnslocken – de allra sista öresmynten?**

Pris 30 kr

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

presenteras även på Svenska Numismatiska Föreningens och Kungl. Myntkabinettets hemsidor:
www.numismatik.se respektive www.myntkabinettet.se

Den tryckta tidskriften kommer ut första veckan i februari – maj, september – december.
På hemsidorna kan man sedan ta del av SNT i lågupplöst pdf-format.

1/12 sida
47x50
mm:
250 kr

1/8 sida
72x50
mm:
350 kr

1/6 sida
47x105
mm:
400 kr

1/4 sida
72x105
mm:
600 kr

1/2 sida
151x105
mm:
1.200 kr

Helsida
151 x 214 mm:
2.000 kr
2:a och 3:e
omslagssidan:
2.500 kr
4:e omslagssidan:
5.000 kr

Annonser på årsbasis får 20 % rabatt.

Kontakta föreningens kansli,
e-post: annons@numismatik.se

Annonstopp senast den 1:a i månaden före utgivning.

Enskilda SNF-medlemmar erbjuds gratis annons med högst tre rader att köpa, sälja eller byta samlarobjekt.

Annonser som inte är förenliga med SNF:s, FIDEM:s och AINP:s etik avböjs.

Innehåll SNT 2 • 2011

Sid.

Artiklar och notiser

Sven Svenssons samling – målgång	28
Indragna gubbar 1881	31
Brunnslocken – de allra sista öresmynten?	31
Mynthandlare i Kina	32
Historien om det förfalskade dollarmynten – amerikansk reklam från 1889	35
Rätt till kakor	35
SNF:s föreningskväll den 27 oktober 2010	36
Myntets dag 2010	37
Kolpolletter från Mackmyra i Gästrikland	40
Gustav III:s medaljhistoria – en kompletterande observation	40
En undantagsmans blå och gula banknoter	43
Rysk pollett	43

Stående rubriker

Pressklipp 1887. "Egendomlig" fransk pollettsamling	38
Nytt om böcker. Falskmyntarna	38
Kungl. Myntkabinettets vårprogram	41
Personalia. Kenneth Jonsson tilldelad Gustaf VI Adolf-medaljen	42
Program för SNF:s årsmöte i Visby 7-8 maj 2011	44

Omslag

Bland andra antikviteter ligger cash-mynt, kniv- och spadmynt samt silvermynt utspridda på de av handlarna utlagda filtarna. Varje helg anordnas en utomhusmarknad med uppskattningsvis över ett hundra säljare i Nanjing, Kina. Bo Gunnarsson har skrivit ett reportage från den stad – där han nu arbetar och tillbringar sin vardag – om mynthandlare i Kina. Läs på sidorna 32-34 om hans upplevelser och se fler bilder därifrån med det myllrande folklivet som kanske bara en samlarmarknad kan frambringa.

FOTO: BO GUNNARSSON.

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

ges ut av

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

i samarbete med

KUNGL. MYNTKABINETTET

Föreningen:

Banérgatan 17 nb

115 22 Stockholm

Tel. 08-667 55 98

Måndagar

kl. 10.00-12.00, 13.00-16.00

Fax 08-667 07 71

info@numismatik.se

Plusgiro 15 00 07-3

Bankgiro 219-0502

Svenska Handelsbanken

Redaktionen:

Kungl. Myntkabinettet

Box 5428

114 84 Stockholm

Tel. 08-5195 5300

Fax 08-411 22 14

mg1@myntkabinettet.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare:

Monica Golabiewski Lannby

Prenumerationer:

Pris 200 kr/år (8 nr)

Medlemmar erhåller tidningen

automatiskt

SNT trycks med bidrag från

Gunnar Ekströms stiftelse

samt Sven Svenssons stiftelse.

För insänt, ej beställt, material

ansvaras ej. SNT:s texter och bilder

lagras elektroniskt och publiceras

i pdf-format på SNF:s och KMK:s

hemsidor. Den som sänder material

till SNT anses medge elektronisk

lagring/publicering.

Tryck:

Litografia Alfa Print AB

ISSN 0283-071X

Föreningens aktiviteter

VÅREN 2011

MARS

30 Föreningskväll med föredrag av Martin Wettmark

Plats Banérgatan 17

17.30 Martin Wettmark från Göteborg talar om och visar bilder på mynt från sitt samlarområde: *Tillverkningsfel på moderna, ringpräglade mynt*. Olika fel beskrivs och hur de har uppstått. Tag gärna med objekt för bedömning och diskussion! Föreningen bjuder på enklare förtäring.

APRIL

27 Föreningskväll med föredrag av Christian Hamrin

Plats Banérgatan 17

18.00 Christian Hamrin: *Förfalskningar*. Förfalskade objekt har alltid varit ett problem för samlare. Christian behandlar förfalskningar från olika tidsperioder. Han har med sig ett antal demonstrationsobjekt. Tag gärna med egna objekt för bedömning och diskussion! Föreningen bjuder på enklare förtäring.

MAJ

7-8 SNF:s årsmöte i Visby

Ett utförligt program meddelas på sidan 44 i detta nummer samt på www.numismatik.se. Där kan ni också se hur ni anmäler er till årsmötet.

Kungl. Myntkabinettets verksamhet

KUNGL. MYNTKABINETTET har ett gediget värprogram. Museets populära föredragsserie har dragit igång på nytt. Soppluncher med visning är ett annat publikdragande evenemang som fortsätter under våren. Sportlovskul med Skurkar & Stålar för barnen har redan varit när detta nummer kommer ut. Men missa inte temat *Gudar, gudinnor och magiska djur* på påsklovet! Kom med era barn och barnbarn.

TUMBA BRUKSMUSEUM. I samband med utställningen *Musiken på bruket* har museet en programverksamhet som anknyter till musik och musikkultur. Den 17/3 kl. 18.30 föreläser Stefan Bohman, chef för Strindbergsmuseet och tidigare chef för Musikmuseet, om *Blåsmusik och arbetare*. Varför blev det så populärt med blåsorkestrar runt om i Sveriges bruksorter? Fri entré. Föranmälan.

Svenska Numismatiska Föreningen

Adress: Banérgatan 17 n.b. Buss 4, 44; T-bana Karlaplan.

Kansli: Besökstid: måndagar kl. 10-12, 13-16.

Stängt: midsommar - 1 september; jul- och nyårshelgerna.

www.numismatik.se

Kungl. Myntkabinettet

Adress: Slottsbacken 6. Buss 2, 43, 55, 59, 76; T-bana Gamla stan.

Utställningar: måndag - söndag kl. 10.00-16.00.

Numismatiska boksamlingen: torsdagar kl. 13.00-16.00.

www.myntkabinettet.se

Tumba Bruksmuseum

Adress: Sven Palmes väg 2, Tumba. Pendeltåg; buss 725.

Utställningar: sept. - maj, lörd.-sönd., juni - aug. tisd.-sönd., kl. 11.00-16.00.

www.tumbabruksmuseum.se

Sven Svenssons samling – målgång

Av Magnus Wijk

När Sven Svensson på sin dödsbädd dikterade sitt testamente för Svenska Numismatiska Föreningens dåvarande ordförande, Axel Wahlstedt, lades grunden till en av den svenska numismatikens allra viktigaste ekonomiska stöttepelare.

Historien om Sven Svensson och hans efterlämnade samlingar finns väl beskriven i många sammanhang.¹ Svensson dog i lungtuberkulos den 12 maj 1928 på Maria sjukhus i Stockholm, bara en vecka efter att ha gjort SNF till sin huvudarvinge.

Hans önskan var att samlingarna skulle behållas som en helhet och finnas tillgängliga för dem som önskade studera dem. Han formulerar i sitt testamente att SNF skall erhålla kontanter "... för inköp av en fastighet i Stockholm jämte erforderlig inredning".

Ett hjärtligt försök gjordes av SNF och sällan har väl uttrycket "upp som

en sol – ner som en pannkaka" kommit mer till pass. En lämplig fastighet, på Kungsstengatan 27, inköptes i november 1931, men det tidiga trettiotalets deflation gjorde att man relativt omgående fick lägre hyresintäkter än vad man uppskattat. Följden blev problem med återbetalningen av banklånen och man tvangs därför sälja huset. Den djupa lågkonjunkturen gjorde dessutom att man blev tvungen att sluta en uppgörelse på en lägre nivå än vad man själv betalat och Svenssons runda kontantdonation försvann därför ut i intet!

Barskrapad och hemlös

Den misslyckade fastighetsaffären ledde fram till att SNF i samarbete med Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitetsakademien 1935 slöt ett avtal² om att deponera samlingen hos Historiska museets myntkabinett, KMK. Där lades samlingarna i säkert förvar men förblev bara stilla i några

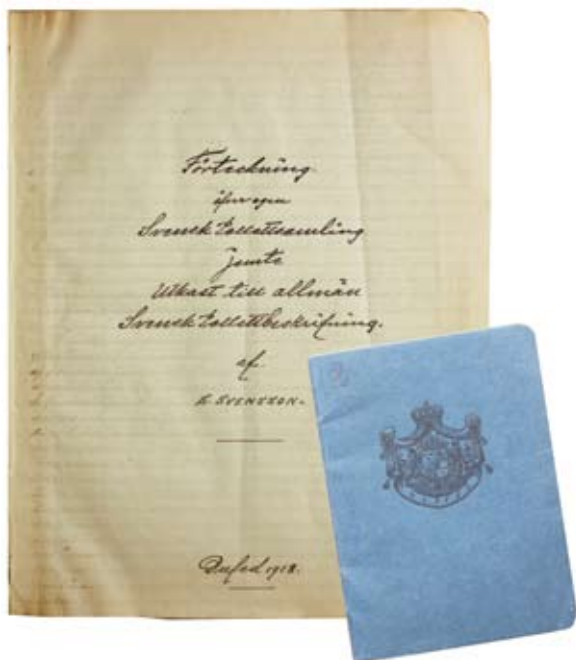
Sven Svensson (1855-1928).

år tills dess att KMK flyttade från Nationalmuseum till sina nya lokaler på Narvavägen.

När Svensson levde fanns ingen modern förebildlig utställning, men genom *Medaljsalens* färdigställande 1942, och i än högre grad efter öppnandet av utställningen *Svenska mynt* 1945, ändrades detta till allmänhetens fromma. Flera av Sven Svenssons objekt kom att ingå i dessa permanenta utställningar, andra kom att användas i forskningens tjänst. Det stora flertalet föremål förblev dock dolda i sina myntpåsar och luftades endast om någon specialintresserad beviljats tillstånd. Eller som det heter i en intern promemoria i SNF:s arkiv: "Många dubletter kom härigenom att ligga till ingen nytta".³

Besittningsmyntsalen invigdes 1959 och 1962 ansåg SNF:s styrelse att de ursprungliga intentionerna i testamentet inte längre kunde uppfyllas. Dessutom hade det ursprungliga behovet av en myntutställning i praktiken försvunnit, eftersom det nu redan fanns en sådan.

Handskrivet manuskript med titeln "Förteckning öfver en Svensk Pollettsamling jemte utkast till allmän Svensk Pollettbeskrifning af. S. Svensson, Dufved 1918." samt Sven Svenssons pass.

Kvitto på köp av en sällsynt dukat utställd av den tyske mynhandlaren A. Reichman & Co till ”S. Svensson, Hochwohlgeboren” (högvälborne), sommaren 1924. Ett exempel på ett mynt som ännu ej försålts.

Permutation och nya avtal

Med avstamp i en utredning av dåvarande advokaten Ernst Nathorst-Böös författade SNF en skrivelse till Konungen, som i juni 1963 medgav permutation⁴ av reglerna i det Svenssonska testamentet. Förenklat kan man säga att den nya innebörden blev att samlingarna skulle säljas och pengarna tillföras en stiftelse, vars syfte skulle vara att komplettera KMK:s samlingar, stödja numismatisk forskning och bidra till utgivandet numismatiska publikationer. Kungl. Maj:t kungjorde också att föreningen, såsom gåva, tilläts att överlämna de numismatiska föremål som nämns i permutationsbrevet, vilka KMK önskade förvärva samt att övriga samlingar fick skänkas till namngivna mottagare.⁵ Därefter skulle återstående föremål alltså säljas.

Det inledande arbetet gick mycket bra och den första myntauktionen hölls i SNF:s regi redan i november 1963. De efterföljande åren avhölls ytterligare föreningsauktioner samt de klassiska storauktionerna genom Hirsch Myntauktioner 1966

och 1970. Under hela denna period låg samlingen alltjämt deponerad i Kungl. Myntkabinettets ömma vård. Under vissa perioder låg delar av samlingen i SNF:s rum i SHMM:s lokaler på Sandhamnsgatan och i B. Ahlströms mynthandel.

Svenska Numismatiska Föreningen var dock angelägen om att komma till stånd med ett avslut, varför man i juli 1975 hemställde om en förhandling om ett nytt kontrakt. Det fanns också andra skäl till detta, främst att huvudmannskapet för KMK bytts ut⁶ samt att förutsättningarna för kontraktets uppfyllande delvis förändrats.⁷ Föreningens talesmän i denna fråga var Lars O. Lagerqvist (SNF:s dåvarande ordförande), Bertil af Klercker (vice ordförande) samt René Jessen (kassaförvaltare).

Den 1 oktober 1977 tecknades så en ny överenskommelse, som bland annat innebar att den slutliga inventeringen skulle ske enligt en fastlagd tidsplan. Mynten skulle vara klara senast 1 juni 1979, medaljerna 1981 och resterande föremål 1982.

Skiftningen

Någon skiftning kom dock inte till stånd under denna period heller och avtalet har sedan dess förlängts med tio år i taget. Detta är dock inte liktydigt med att samlingen legat orörd. KMK har hittills tagit emot det museet ansett sig vilja ha till statssamlingen.

Viktiga årtal

- 1855 Sven Svensson föds i Asarum i Blekinge
- 1928 Sven Svensson testamenterar sin samling till SNF och avlider samma år i Stockholm
- 1935 SNF deponerar samlingarna hos Kungl. Myntkabinettet
- 1942 Delar av samlingen visas upp i de nya offentliga utställningarna
- 1963 Testamentet permuteras och försäljning av föremål ur samlingarna påbörjas
- 1977 Förnyad depositionsöverenskommelse mellan SNF och Kungl. Myntkabinettet
- 2011 Skiftningen avslutas

Dubletter och material som redan funnits representerade hos KMK har plockats ut till försäljningar. De auktioner som avhållits i SNF:s regi har under de senaste fyra decennierna allt som oftast innehållit objekt från Svenssondonationen. Sedan millennieskiftet har dessa auktioner i stort sett⁸ enbart innehållit objekt från Svenssons samling. Pengarna som flutit in har lagts till stiftelsen som i dag har ett kapital på omkring 50 mkr. Varje år delar den ut stora bidrag till inköp av föremål som saknas hos KMK, till utgivandet av numismatisk litteratur samt till stöd för forskning inom detta område till såväl KMK som andra bidragssökande.

Några av de medaljer som återlämnats till SNF.

När det gäller skiftningen så är det ett omfattande arbete där alla objekt, vid tillfället för donationen cirka 30 000 numismatiska föremål, skall bestämmas och dokumenteras. De skall också jämföras med de mynt som sedan tidigare finns i KMK:s samlingar för att se om de redan är representerade eller om de saknas där. Givetvis är detta mycket tidskrävande och fordrar därtill att områdeexperter anlitas.

Här kan särskilt nämnas Göran Wahlquist som genom sitt mångåriga engagemang och strävsamma arbete nu är färdig med de rikssvenska mynten från och med Gustav I samt besittningmynten. Wahlquist är utsedd som auktionskommissarie av SNF och ansvarar för den slutliga genomgången av samlingen med undantag för de svenska medeltidsmynten som handläggs av Kjell Holmberg.

De svenska medaljerna är cirka 3 000 till antalet och dessa har genomgåits och förtecknats av Nils-Uno Fornander och Ulf Nordlind.

Börje Rådström har utfört arbetet med polletterna, vilkas antal uppgår till omkring 8 000. Rådström har i sitt arbete sammanställt ett tjugotal pärmar med noggranna förteckningar om polletternas ursprung och användning – alltsammans illustrerat med fotografier på polletterna ur Svenssons samling!

Dessa två områden, medaljer och polletter, har alltså genomgåits och förtecknats. Vidare har KMK från SNF mottagit sådant som saknas i samlingen.

Avslut

På initiativ av SNF:s ordförande Jan Olof Björk tog diskussionen om att nå ett avslut på den sedan 1963 segdragna processen åter fart under 2008. KMK:s chef Ian Wiséhn var lika angelägen att bli klar med detta och har genom synnerligen god välvilja möjliggjort att permutationens bestämmelser nu för första gången verkligen efterlevs.

Den 15 oktober 2010 skedde så det smått historiska återlämnandet av den första delen av samlingen. I allt

Från vänster: Magnus Wijk (vice ordförande, SNF), Göran Wahlquist (f.d. auktionskommissarie, SNF), Jan-Olof Björk (ordförande, SNF), Sven-Erik Olsson (Svensson-samlingens vårdare, SNF) och Ian Wiséhn (museidirektör, KMK).

FOTO: TORBJÖRN SUNDQUIST.

väsentligt innefattade partiet kvarvarande medaljer och polletter men också en del varia såsom fotografier, anteckningar och inköpskvitton. Objektet har, i enlighet med bestämmelserna, hållits avskiljda från övriga samlingar och delegaterna från SNF mottog med stor glädje en samling i god ordning.

Det var mycket spännande för oss som inte tidigare haft möjlighet att studera samlingen i detalj att få några glimtar av innehållet. Av en händelse råkade det första objektet vi tittade på vara en pollett stammande från Förbundshären år 1634, en raritet av första rang och tillika förmodligen en av samlingens allra värdefullaste.

Det är dock på sin plats att säga att det återlämnade materialet överlag inte håller samma iögonfallande klass. Det är snarare så att mängden objekt är mer imponerande än antalet rariteter. Däremot är kvaliteten på materialet genomgående hög. Bland medaljerna finns exempelvis prov på 1800-talspräglingar, som med största sannolikhet handplockats direkt från myntverket.

Göran Wahlquist är mycket hoppfull om ett snart avslut på återstående delar. Planen är att det hela skall vara avslutat under sommaren 2011. Det har då gått 48 år sedan det beslutades att samlingen skulle skiftas.

FOTO OM EJ ANNAT ANGES: FÖRFATTAREN.

Noter

¹ 2005 gav SNF ut boken *Alla dessa mynt – sammlaren Sven Svensson* (SNF smärre skrifter nr 11), en mycket trevlig bok som väl får ses som den mest uppdaterade och kompletta sammanställningen intill dags dato. Vidare är delar av de avyttrade föremålen avbildade i de auktionskataloger de sålts på, främst kanske Hirschs auktion nr 1 och 2, 1966 och 1970. Om Sven Svenssons donation och stiftelse för numismatik skriver Lars O. Lagerqvist i *Myntkontakt* 1978, s. 30-31 samt 55. Den som är intresserad av personhistorien finner mycket i Göran Wahlquists artikel Något om Sven Svensson i *SNT* 1998, s. 180-192. Axel Wahlstedt har också samlat sina minnesbilder kring Sven Svensson och kring testamentet i två artiklar i *Numismatiska Meddelanden* XXV, 1930, s. 73-76 resp. s. 77-80.

En symbolisk medalj med tänkvärd omskrift: STETS LIEBEN HELT DEN FRIEDE. Konstnär: Anton Meybusch 1645-1702.

² Förvaltningsutskottets protokoll § 136/1935 med bilaga samt KVHAA protokoll § 142/1935. Det två sidor långa avtalet är daterat Stockholm den 30 september 1935 och signerat av Ernst W. Nilsson och Sigurd Curman representerande SNF respektive KVHAA.

³ Anonym, PM ang. Svenska Numismatiska Föreningen, Sven Svenssons donation och Sven Svenssons Stiftelse för numismatik. Daterat 1975-07-21.

⁴ KVHAA, dnr 004832.

⁵ Bland annat kan nämnas att filatelistiskt material skänktes till Postmuseum. Bryggermuseum erhöll samlingen med öletiketter. AB Vin- och Spritcentralen fick motta samlingen med vin- och spritetiketter. Därutöver såldes mycket under 1960-talet genom offentlig auktion, exempelvis delar av frimärkena, böcker, grafik, autografer, lottsedlar och knappar.

⁶ 1975-07-01 blev KMK ett självständigt museum inom myndigheten Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer.

⁷ Avtalet tecknades 1935 och löpte initialt i 25 år men förlängdes automatiskt 1960 med ytterligare 25 år. Det fanns således ett behov av att diskutera och förnya avtalet för att bättre återspegla det som följde av permutationen 1963.

⁸ Ett exempel på undantag är Bertel Tingströms efterlämnade numismatiska bibliotek sålt på auktion 147, år 2004.

Indragna gubbar 1881

Lea Ahlborns "gubbar", kopparmynten från Oscar I och Oscar II slagna enligt 1855 års myntordning (öre riksmynt), indrogs 1881. De ännu äldre kopparslantarna hade indragits 1876.

Numismatiska minnesverser över hädangångna mynt- och sedelsorter har förekommit vid sådana tillfällen. Nedan ses ett rim från 1881.

När får vi se något liknande från 50-öringens och även örets ödesår 2010?

MGL

Kopparmynt med "gubbar" gälla, som bekant, ej som lagligt betalningsmedel längre än till och med utgången af denna månad. Det torde därför vara skäl att så snart som möjligt i banker och allmänna kassar göra sig af med dessa mynt.

HVARJEHANDA.

Minnesvers, (Ur Helsingen).
Om kopparslant med "gubbe" på du får,
Mins, att i allmän rörelse han går —
Blott detta år.

Vid jernväg, post, tull, telegraf dertill,
I krouns uppörd an den galla vill
Till i april.

Se'n får du gå, om du derpå ej pank,
Och firsatsatt, ditt mynt är utan vank.
Till Rikets bank.

Brunnslocken – de allra sista öresmynten?

Ni har väl lagt märke till de stora femöringarna i gatan? Snart de enda som till vardags erinrar oss om våra forna öresmynt. Barndomens kopparmynt och visor inspirerade konstnärer bakom dem.

Det är skulptören Torkel Dahlstedt från Stockholm, som har utformat de snygga och numera smått historiska brunnslocken i gjutjärn. På 1980-talet fick han i uppdrag av företaget Järn i offentlig miljö (JOM) att ta fram en idé om hur vår gatumiljö skulle kunna göras lite trivsammare genom brunnslock.

För Dahlstedt var den runda formen var given. De gamla öresmynten hade gått ur cirkulation 1971, men han mindes dem än som mycket vackra. De fanns i både koppar och järn och den lilla barnvisan "Om jag fick fem öre" av Felix Körling inspirerade honom. Han valde valörsidan med de tre vackert utformade kronorna och det lilla myntormärket med Erik den helige längst ner. Ursprungligen hade han även tänkt sig 1- och 2-öringarna, men det blev det större myntet som JOF föredrog.

Brunnslocken kan man se här och var i vårt avlånga land, vad jag känner till i åtminstone Sollefteå, Sala och Norrköping. I Norrköping passade parkförvaltningen på att i slutet av 1980-talet som ett slags moment lägga ett av de då nyss producerade brunnslocken invid en bro i staden. Den kallas Femöresbron efter broavgiften fem öre vid 1900-talets början (se SNT 1989:4-5).

Det var medaljgravören Erik Lindberg som en gång utförde förslagen till de mynt som gavs ut för den nyblivne kungen, Gustav V,

Brunnslock med Torkel Dahlstedts eleganta femöring i gjutjärn.

FOTO: TORDEL DAHLSTEDT.

åren 1909-1950. Myntverket låg då i Stockholm, därav myntormärket med bilden av Erik den helige på frånsidan. Erik den helige finns med i Stockholms stadsvapen och är dessutom svenskt nationalhelgon, så vad kunde passa bättre på ett mynt. Sveriges riksvapen tre kronor är återgivet på mynten samt givetvis valörerna.

Att sen "lock" under 1800-talet var en benämning i folkmun på myntet daler, senare enkronan när den införts 1873, gör ju inte valet av motiv sämre. Andra myntuttryck med "lock" som för- eller efterled är grytlock, folklig benämning på en 5-öring, och lockslant, den dragpeng som ska locka till sig mer pengar till din börs.

Ett förslag till förklaring av benämningen lock är att det kommer av att man använde myntet för att släcka pipan, ett piplock. Ordet kan ha förstärkts av att man förr ibland lade ett silvermynt, en 1-krona, på den dödes ögonlock vid begravningen.

Torkel Dahlstedt föddes i Uppsala 1942. Han har studerat grafik, litografi, måleri, design, samt skulptur (en hel del medaljliknande) och genom åren haft många uppdrag och utställningar. Vill ni veta mer om honom och hans konst se hemsidan: www.torkeldahlstedt.se

Monica Golabiewski Lannby

Mynthandlare i Kina

Av Bo Gunnarsson

Sent våren 2010 blev jag erbjudande ett jobb i Kina. För både egen del och min frus del var det ett erbjudande som vi inte tvekade att tacka ja till. Mindre än tre månader senare var alla papper och tillstånd på plats, flyttlasstet packat och vi lämnade Sverige för vårt nya liv i Nanjing, Kina.

Nanjing, som genomkorsas av Yangtse-floden, ligger cirka 250 km väster om Shanghai. Staden har närmare tio miljoner invånare och betraktas som en medelstor kinesisk stad. Namnet *Nanjing*, som staden fick 1368 (den gamla europeiska benämningen var Nanking), betyder den södra huvudstaden till skillnad mot *Beijing*, den norra huvudstaden.

Staden, med sin kärna omgärdad av en enorm 35 km lång ringmur, har

varit huvudstad under tio dynastier i Kinas historia, bland annat för Mingdynastin. I det natursköna centralt belägna *Purple Mountain (Zhong Shan)* finns både imponerande Minggravar och Dr Sun Yat-sens mausoleum, det moderna Kinas förste ledare. Purple Mountain med sina parker och vackra natur är helgmålet för många kineser som vill fly trafiken och intensiteten i *downtown*. För oss var det en fantastisk förmån att få bosätta oss i området, bland bambu, palmer och alla historiska platser bara några kilometer från storstadens kärna!

Väl på plats håller jag kontakt med mina svenska samlarvänner med e-post och telefon via datorn. Varje månad väntar jag också med spänning på att SNT skall levereras till vår kinesiska adress. Ibland tar det

en vecka och ibland två innan den levereras utanför dörren. Och, faktiskt, det går att fortsätta sitt myntsamlade även om man bor på ”andra sidan jorden”. Tack vare goda vänner, internet och on-line-auktioner går det utmärkt att vara med att bjuda, även om det inte är så spännande som att sitta i en auktionslokal!

Under hösten lyckades jag från MISAB köpa litteratur till mitt nusmatiska bibliotek, en intressant skandinavisk imitation av Knut den stores *Short Cross* från Haljak auktioner i Tallinn och en spännade *Ethelred subsidiary style Long Cross* från *Vosper Coins* i England. Min son får vara adressat i Sverige, så jag måste helt enkelt vänta tills jag besöker Sverige nästa gång för att få hålla objekten i min hand och studera dem närmare! Hur många

myntsamlare kan vänta i månader på att få se sina förvärv?

Mynthandlare i Kina

I ett mejl från Roger Lind, styrelseledamot i SNF, fick jag frågan om jag hade hittat någon mynthandlare i Kina. Eftersom kinesiska mynt inte ligger inom mitt samlarområde har det inte fallit mig in att leta. Mejlet gjorde dock att jag började se mig om efter vad som kunde finnas och därmed upprinnelsen till denna artikel. På en weekend-marknad hittade jag både samlarna och mynten!

Varje helg anordnas en utomhusmarknad med uppskattningsvis över hundra säljare på plats nära det stora tevetornet på östra sidan om Yangtsefloden. På markerade platser på marken lägger handlarna ut sina filtar och sitt utbud av antikviteter, målningar, mynt med mera. Här finns mängder av mynt, både cash-mynt, kniv- och spadmynt samt olika silvermynt. Bland alla hundratals människor på marknaden så var min fru och jag förmodligen de enda västerlänningarna. Man blir betraktad av många ögon, när man går omkring bland alla människor. I Nanjing med sina omkring tio miljoner invånare finns cirka 1 500 bofasta västerlänningar, så vi är ganska "sällsynta varelser"! Det märks inte minst när de gärna vill bli

fotograferade tillsammans med oss!

Bland alla mynt som erbjuds ställer man sig frågan vad som är äkta och vad som är falskt eller kopior? Normalt antar vi att det är turister man är ute för att lura på kopior, men här finns ju bara kineser, och så vi!

Jag gick fram till en handlare, där en äldre man noggrant studerade ett

silvermynt med lupp, och satte mig på huk bredvid honom. Med ett ömsesidigt leende och ett *ni hào* (hälsningsfras på kinesiska) började han visa hur man balanserar ett mynt på fingertoppen och med ett annat slår mot randen för att höra klangen. Han lade fram ett par olika, riktigt vackra mynt, pekade på dem och nickade ett övertygande "de här är bra"! På ett av dem pekade han på ett kinesiskt skrivtecken för att visa hur ovanligt det var. Någon affär hade jag inte tänkt mig ge mig in på, så jag frågade inte om priset. Att diskutera priset är att påbörja en affär och om man inte har planer på att köpa något så bör man undvika att starta diskussionen. Skall man göra en affär så bör man vara beredd att pruta rejält! (Så mynthandlarna i Sverige får bereda sig på tuffa förhandlingar när jag flyttar tillbaka till Sverige!) Efter att själv ha lyssnat till klangen från några mynt nickade jag till samlaren och handlaren och lämnade dem med en artighetsfras.

Jag gick vidare och hittade en handlare som hade mynten prydligt insatta i myntramar och med utsatta priser. Priserna varierade från några få yuan

På marken lägger handlarna ut sina filtar med antikviteter, målningar, mynt med mera. Här finns mängder av cash-mynt, kniv- och spadmynt samt olika silvermynt.

upp till 12000 yuan för det dyraste som jag kunde se (1 yuan, eller *renminbi* som valutan också kallas, motsvarar nästan exakt 1 svensk krona.) Med tanke på att lönerna för en industriarbetare är cirka 1500-2000 yuan per månad så är det rejält dyra objekt som ligger till försäljning.

I en myntbok som jag hittade på flygplatsen finns uppgifter om försäljningspriser. Även om boken är skriven på kinesiska så kan man förstå vilka priser vissa objekt hade sålts för. Här fanns ett cash-mynt sålt för 500 000 yuan och ett stort silvermynt som sålts för den otroliga summan av 4,2 miljoner yuan! Jag inser att det finns många otroligt rika kineser och i en stad med tio miljoner invånare finns det säkert åtskilliga med stora förmögenheter.

Ett exempel är den notis som jag läste i den engelskspråkiga *China Daily*, där en kinesisk invånare donerat 1 miljard yuan för att bland annat renovera ett historiskt buddisttempel i Nanjing. Personen var god för 22 miljarder enligt artikeln! Ett annat exempel är den vas daterad till omkring 1740, troligtvis från den kinesiske kejsaren Qianlongs palats, som i november 2010 såldes på Bainbridges auktionskammare i London till en kinesisk samlare för 43 miljoner pund plus påslag.

En kollega har tydligt påpekat att det finns mängder av kopior som bjuds ut. Även om priserna på cash-mynt kan börja på några få yuan, så är det inte osannolikt att det rör sig om kopior. En bekant som bott i Nanjing i tio år säger: "Efter tio år i Kina har jag lärt mig att om en kines kan tjäna

En handlare visar upp en sedel som är till salu. En presumtiv köpare studerar ett mynt med lupp, en annan begrundar helt andra varor.

en yuan, även om det är från sina bästa vänner eller till och med från sina egna föräldrar, så ser han till att göra det!" Jag måste dock till kinesernas försvar säga att det är underbara människor att arbeta med, alltid glada och positiva!

Kinaartikeln skrev jag i slutet av november, på flyget till Sverige för en tjänsteresa. Under dagarna i Stockholm passade jag på att besöka SNF:s föreningskväll, där Ingemar Svensson höll ett mycket intressant föredrag om kopierade eller förfälskade samlarmynt. Han berättade om kopior tillverkade i Kina och visade bilder på en "verkstad" med flera präglingsmaskiner och stampar för flera olika mynt. Han visade även bilder och exemplar av mynt som han skaffat som illustrativa exempel på hur både bra och dåliga kopior kan se ut. Det verkar som att kopior av mynt från alla världens hörn kan tillverkas. Tyvärr är det stora problemet att föremålen sällan är märkta att de är kopior.

Jag är nu helt beredd att lyssna på min kollega på jobbet och till och med utgå från att alla mynten på Nanjings *weekend market* är kopior!

FOTO: FÖRFATTAREN.

Mängder med kinesiska mynt och sedlar bjuds ut på marknaden.

Historien om det förfälskade dollarmyntet – amerikansk reklam från 1889

SEDLAR OCH MYNT har alltid fungerat bra i reklamsammanhang. Kombinationen gör att betraktaren förstår att produkten som skall säljas också har ett ekonomiskt värde.

Så var även fallet med ett litet runt(!) häfte som gör reklam för en produkt som kallades *Hood's Sarsaparilla*. I skriften finns ett antal historier som berättar om produktens alla fördelar men dessutom en liten sedelärande berättelse med titeln: *The Story of a Counterfeit Dollar. How It Passed from Hand to Hand and Reached Its Final Resting Place*. Den lilla skriftens omslag avbildar ett dollarmynt och med en kompletterande text på baksidan: *Hood's Sarsaparilla 100 Doses. One Dollar*.

De piller som såldes innehöll extrakt från Sarsaparilla-roten, som kom från torniga, klättrande buskar. Det var meningen att pillren skulle vara ett komplement vid behandling av bland annat reumatism. Numera framhävs mest dess förmåga att rena blod.

IW

SKANNAT AV MGL.

Omslaget visande ett dollarmynt till *The Story of a Counterfeit Dollar* tryckt 1889. Diameter 96 mm.

Skriften omfattar 24 sidor. Här är dess titelsida.

Myntklubben Skilling Banco

Linköping

www.mksb.se

Rätt till kakor ...

I förra numret av SNT smög sig ett fel in i listan över korrekta svar till den numismatiska frågesporten på sidan 18. Det rätta svaret på fråga 13 är som den uppmärksamme läsaren redan noterat: "X". Den som svarade rätt på alla frågor erhåller i vanlig ordning fria pepparkakor på nästa julfest.

Magnus Wijk

SELINS MYNTHANDEL AB

Mynt Sedlar Medaljer
Ordnar Nålmärken

Öppettider:
Vardagar 10.00 – 18.00
Regeringsgatan 6
111 53 Stockholm
Tel. 08-411 50 81
Fax. 08-411 52 23

Strandbergs Mynthandel & Aktiesamlaren AB

Värderar, köper och säljer
mynt, ordnar, medaljer, aktiebrev,
sedlar, äldre handlingar m.m.

www.aktiesamlaren.se

Arsenalsgatan 6 • Box 7377 • 103 91 Stockholm
Tel. 08-611 01 10 • Fax 08-611 32 95

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR • MEDALJER

Olympiska föremål

Vasagatan 42
111 20 STOCKHOLM
Tel. 08-411 08 07

Öppet: måndag-torsdag 11-13

SNF:s föreningskväll den 27 oktober 2010

Temat för föreningskvällen den 27 oktober förra året var *Att vägas eller icke vägas, vikt eller penningekonomi?* Erik Hansson höll i föredraget och föreslade en rad olika objekt i ämnet.

ERIK HANSSON har varit myntsamlare men övergav myntsamlandet redan på 1960-talet. Efter ett inköp av ett bressman fastnade Erik för vikter och han har sedan dess varit detta intresse trogen. En sann samlare med en gedigen kunskap i ämnet, en kunskap han frikostigt delade med sig av denna kväll.

Jag har tidigare haft svårt att se beröringspunkterna mellan vikter och numismatik. Men efter vikingasymposiet i våras och Eriks föredrag denna föreningskväll inser jag att det är två områden med mycket tydliga och intressanta beröringspunkter. Många av våra tidiga myntvalörer har direkt koppling till de olika måttenheterna.

Att kunna bestämma ett objekts vikt har i alla tider varit betydelsefullt. Det äldsta objektet som Erik visade var en romersk vikt från de första århundradena av vår tideräkning. Vikten som väger 2 uns (46 g) är tillverkad i basalt, en svart vulkanisk bergart. *Bild 1a.*

En annan tidig vikt som visades var en i brons från det östromerska riket och tydligt märkt med dåtida tecken för 1 uns ($F = \text{uns}, A = 1$), ett uns vägde vid denna tid 25,8 g. *Bild 1b.*

Vikingtiden får här representeras av 5 örtugar (40,5 g) tillverkad i mässing och med en stålkärna. *Bild*

1a: Romerska riket 2 uns, 1b: Östromerska riket 1 uns,
1c: Vikingatiden 5 örtugar och 1d: Seljukerna 20 dirhem.

1c. Det vikingatida viktsystemet var uppbyggt kring mark. En mark delades i 8 öre, 24 örtugar eller 192 penningar. Penningens antal i förhållande till marken ökade i tiden med inflationen. Medeltiden representeras med en 20 dirhem (59,3 g) från Seljukerna 1100-1200-tal. *Bild 1d.*

Ett särskilt intressant svensk objekt tycker jag är 1 mark viktualievikt från år 1716 (425,076 g) eller 8848 ass (1 ass = 48,06 mg). Marken var vid denna tid rikets huvudvikt. Markvikten är krönt av Jacob Appelman (JA) riksjusterare 1705 till 1722. Appelman blev utnämnd till att vara ”inspector öfr joustering av Mått och Wickt” av Karl XII i december 1704. Kungen befann sig då mitt i brinnande krig i Rowitz i sydöstra Polen. *Bild 3.*

Att vikterna vägde rätt hade stor betydelse för handeln. En för lätt eller för tung vikt kunde medföra förluster för antingen köpare eller säljare av den vara som vägdes. För att säkerställa att vikterna vägde rätt kontrollvägdes dessa med jämna mellanrum. Kröningen av vikter var betydelsefull. Erik hade med sig en komplett insatsvikt i nio delar (hölje + åtta insatsvikter). Viktsatsen är på ett skålpund viktualievikt (425,076 g). Skålpundet

delades i 32 lod. För den aktuella insatsvikten väger höljet 16 lod och insatserna 8, 4, 2, 1, 1/2, 1/4 samt två 1/8 lod. På locket till viktsatsen finns inte mindre än sex kröningar gjorda mellan 1834 och 1844. *Bild 4.*

Ett av de modernare objekten var en våg med tillhörande vikter avsedd för Oscar II:s guldmynt. Tre vikter fanns för myntvalörerna 10 och 20 kronor. Den första vikten motsvarade vikten på ett nypräglad mynt och den andra vikten på ett cirkulerat mynt. En tredje vikt representerade ett slitet mynt med en viktförlust som medförde att myntet skulle tas ur cirkulation. En samtida förordning som Erik också hade med sig visar att viktskillnaderna mellan dessa grader av cirkulation var 0,5 och 2,0 procent. Vilket skulle medföra att en 20-krona med den ursprungliga vikten 8,96 g togs ur cirkulation om den vägde 8,78 g eller mindre.

Besökarna på föreningskvällen fick också ta del av vågar och viktsatser tillhörande dessa vågar. Vikter och vågar var inte bara ett arbetshjälpmiddel för dåtidens affärsmän och växlare. Många av vikterna och viktsatserna är dessutom bildsköna. Erik visade såväl en krokodil från Afrika som ett lejon på sockel från Burma. Den senare med vikten 10 ticaler (165,6 g). *Bild 2.*

Ända in på 1830-talet hade vi tolvt olika viktsystem bara i Sverige. Resande handelsmän under medeltiden fram till relativt modern tid kan inte ha haft det lätt. Inte helt olik Europa före eurons intåg.

Vikter är ett intressant område och jag skulle gärna se fördjupningsartiklar i ämnet i SNT!

FOTO: FÖRFATTAREN.

2. Burma, 10 ticaler.

3. 1 Marck Victualie Wigt / 8848 ass år 1716.

4. Svensk viktsats, 1830-1840-talet.

Ingemar Svenson

MYNTETS DAG 2010

MYNTETS DAG var som vanligt välbesökt. Många samlare hade stannat kvar i Stockholm efter den sjätte och sista Bondeauktionen. Ett tiotal utställare fanns på plats i Flygelsalen på Kungl. Myntkabinettet, när den årliga myntmässan öppnades klockan tio på förmiddagen. De närvarande mynt-handlarna visade upp ett brett sortiment som bör ha attraherat de flesta samlarinriktningar. Kommersen var god och många objekt bytte ägare.

Under eftermiddagen erbjöds mässbesökarna att lyssna till ett föredrag av Cecilia von Heijne betitlat *Mynt och gränser under Magnus Eriksson*. Cecilia bedriver studier kring myntningen under Magnus Erikssons långa regeringstid 1319-1363. Under delar av denna tid var Magnus även kung i Norge, men han ersattes där 1343 av sin son. Sedan tidigare har N. L. Rasmusson påvisat att det reellt fanns en myntunion mellan Sverige och Norge fram till 1360-talet. Med hjälp av upprättat kartmaterial med fynd och fyndplatser inlagda åskådliggjorde Cecilia det monetära landskapet i Norden vid denna tid. Efter en avslutande frågestund tackade den stora publiken Cecilia med en varm applåd.

Liksom tidigare år hölls på kvällen en middag på restaurang Mynt-

Desserten är framdukad på Myntkrogen inför förväntansfulla middagsgäster.

krogen, belägen i den västra flygeln i samma hus som KMK. Denna gång var middagen särskilt välbesökt med närmare trettio gäster vid det smakfullt dukade bordet. Stämningen var god, inte långt ifrån hög, och det fördes intressanta diskussioner om mynt generellt och fredagens och lördagens aktiviteter speciellt.

Till en ordförandes roligaste uppgifter hör att uppmuntra och berömma. Detta fick SNF:s ordförande Jan-Olof Björk glädjen att göra under kvällen. Björk höll ett litet anförande varvid han räknade upp en mängd intressanta böcker och viktiga artiklar inom den numismatiska disciplinen (och detta var bara ett axplock ur den rikhaltiga produktionen).

Som vi snart förstod och som slutligen avslöjades, var dessas författare Eva Wiséhn.

Eva är 1:e antikvarie på KMK och har varit mångårigt verksam inom numismatiken och engagerad inom vitt skilda delar av densamma. Som skribent i SNT är hon både flitig och uppskattad. Hon är även redaktör för *Sveriges Mynthistoria*, *Landskapsinventeringen*, denna mycket uppskattade kartläggning av myntfynd i vårt land. Många är de forskare inom numismatiken som fått vänlig och friskostig hjälp av Eva i olika angelägenheter, till exempel med beställning av bilder eller svar på speciella frågor. Därför kändes det naturligt för ordförande Björk att vid detta tillfälle kalla Eva Wiséhn till korresponderande ledamot av Svenska Numismatiska Föreningen, vilket är mycket glädjande för vår förening.

Om det korresponderade medlemskapet är ett bevis på långvarig

Jan-Olof Björk och Eva Wiséhn med kallelsebrevet till det korresponderande ledamotskapet.

Ordförande Björk och nyblivne Nils Ludvig Rasmussonstipendiaten Martin Johansson.

Gemenskap över generationsgränserna. Vera och Lennart Sjöblom i samspråk med Hampus Wikman.

verksamhet, finns det å andra sidan sätt att även uppmärksamma inte fullt lika långa, men dock goda, insatser inom ämnet. Martin Johansson är doktorand vid historiska institutionen, Stockholms universitet. För sina numismatiska forskningar tilldelades han denna kväll Nils Ludvig Rasmusson-stipendiet.

Martins avhandlingsprojekt behandlar "den samhällselitiska diskursens förändringar i övergången från ett feodalt till ett modernt samhälle". Studierna tar sin utgångspunkt i per-

sonmedaljer, som Martin menar var en uppvisning i elitmanifestation. Doktorand Johanssons intresse för medaljer går att spåra redan tidigare i ett antal uppsatser i olika forum, till exempel "1800-talets medaljkonst – en studie av elit och ideal under ett föränderligt sekel" i *Samlad glädje II* (Numismatiska Klubben, Uppsala 2009).

Efter att Eva och Martin vederbörligen applåderats övergick de församlade myntvännerna till att inmundiga kvällens dessert, en pannacotta med hallon. På detta vis avrundades ännu en i många betydelser god numismatisk weekend.

FOTO: DAN CARLBERG.

Dan Carlberg &
Ingemar Svenson

Pressklipp 1887

"Egendomlig" fransk pollettsamling

För någon tid sedan varldt en polis-kommissarie i Paris tillkallad för att konstatera, att en gammal man på 72 år hade begått självmord. I bostaden, der allt röjde den högsta grad af fattigdom, fann man en högst egendomlig samling, bestående af icke mindre än 80000 omnibuspoletter och kontramärken, omsorgsfullt ordnade efter linier och år allt ifrån de gamla omnibuspoletterna från Ludvig Filipus tid till de elektriska spårvagnarnas poletter från senaste verldsutställning.

Notis i J. O. Wedbergs
klippsamling år 1887

Nytt om böcker

Falskmyntarna: DVD/dramafilm producerad 2007. Speltid 93 min + 14 minuter extramaterial. Regi: Stefan Ruzomitzky. I huvudrollerna Karl Markovics, August Diehl och Devid Striesow. Distribution i Sverige: Nordisk Film/Egmont.

Det hör till ovanligheterna att en spelfilm är baserad på ett numismatiskt eller penninghistoriskt tema. För ett par år sedan hade dock det Oscars-belönade (Bästa utländska film 2008) dramat *Die Fälscher* premiär. Filmen finns nu också att köpa som DVD, vilket förtjänar en anmälan i SNT.

FILMEN BYGGER PÅ den välkända sedelförfälskning som utfördes av tyskarna i slutet av andra världskriget under kodnamnet *Operation Bernhard*. Enorma summor i form av synnerligen välgjorda brittiska pundsedlar tillverkades av specialrekryterade judiska fångar i koncentrationslägret Sachsenhausen, beläget 35 km norr om Berlin nära Oranienburg.

I förlängningen avsåg man även att trycka amerikanska dollarsedlar, men denna del av operationen stannade vid inledande försök. Till förfälskningsteamets arbetsuppgifter hörde också framställandet av pass och andra identitetshandlingar.

Regissören och manusförfattaren Stefan Ruzomitzky har baserat sin berättelse på en av deltagarnas upplevelser. År 1991 utgavs nämligen den tjeckiska förstaupplagan av Adolf Burgers bok om "Djävulens verkstad", som han kallade tryckeriet i K Z Sachsenhausen. Boken har sedan dess utkommit i flera utvidgade tyska upplagor, senast år 2001 (*Des Teufels Werkstatt*, 6:e uppl., Verlag Neues Leben, Berlin).

Adolf Burger förekommer visserligen som en karaktär i filmen, men huvudpersonen är mästeförfälskaren Salomon Sorowitsch, spelad av Karl Markovics. Han motsvaras i verkligheten av fången Salomon Smolianoff men har av någon anledning fått byta namn.

Filmens Salomon arresteras i likhet med sin förebild några år innan kriget, och hamnar såsom "oförfälskrigt kriminell" i koncentrationslägret Mauthausen. Hans liv räddas av att han får rykte om sig att vara en duktig tecknare och därigenom får uppdrag att avporträttera flera inom SS-personalen.

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46
Box 5132 • 102 43 Stockholm
Tel. 08-662 62 61
Fax 08-661 62 13

KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR
MEDALJER • ORDNAR

Lagerlista över svenska personmedaljer
och numismatisk litteratur

www.nordlindsmynt.se

LUNDS MYNTHANDEL

KÖPER och SÄLJER
BYTER och VÄRDERAR

MYNT och SEDLAR
TILLBEHÖR och LITTERATUR

GRATIS LAGERLISTA
(uppgesamlarområde)

Klostergatan 5, 222 22 LUND
Tel. och fax 046-14 43 69
e-post: siv-gunnar@swipnet.se

I augusti 1944 skickades Sorowitsch/Smolianoff till KZ Sachsenhausen för att ingå i den grupp av fångar som utvalts till att genomföra Operation Bernhard. Han möttes av operationens SS-ledare, som i filmen spelas av Devid Striesow. Där kallas han Friedrich Herzog, men i verkligheten hette officeren Bernhard Krüger. Han var en typisk nazibyråkrat, som gjort karriär inom SS såsom tekniker. I maj 1942 kallades Krüger till chefen för utlandsspionaget inom *Reichssicherheitshauptamt* (RSHA), Walter Schellenberg.

Av honom fick Krüger uppdraget att ta över en redan befintlig – men vilande – förfälskningsoperation inom RSHA. Ordern, som typiskt nog (när det gällde nazisternas illegala operationer) framfördes muntligt kom från högsta ort, nämligen från SS-chefen Heinrich Himmler själv.

Schellenberg påstår i sina memoarer att ursprungsidén var att via flygplan släppa ut de förfälskade sedlarna över England, för att på så sätt åstadkomma kaos i landets ekonomi. De kom dock aldrig att användas till annat än RSHA:s underrättelseoperationer eller i den illegala vapenhandel, som florerade i Italien och på Balkan. Där köpte tyskarna bland annat engelsk och amerikansk utrustning som kommit på avvägar. En av dem som fick betalt i förfälskade pundsedlar var den beryktade spionen i Ankara, "Cicero".

En av filmens dramatiska höjdpunkter är när en tysk agent presenterar en bunt förfälskade pundsedlar för inväxling i en schweizisk bank. Agenten förklarar att han fått sedlarna vid en affär med en "dubiös" kontakt och vill därför att banken förvisar sig om sedlarnas äkthet. Efter en noggrann granskning återkommer banktjänstemannen med beskedet om att sedlarna är äkta. Förfälskningsoperationen hade lyckats!

Enligt Schellenberg har händelsen inträffat i verkligheten. Detta illustrerar hur litet man har behövt lägga till för att dramatisera historien om Operation Bernhard. Kontrasterna mellan å ena sidan nazisternas hot och brutalitet, å andra sidan Herzogs strategi att via "belöningar" uppmuntra fångarna till att prestera goda resultat skildras också på ett skickligt sätt i filmen. Ibland ter sig dessa motsatser absurda; Herzog låter spela klassisk musik, skänker fångarna ett pingisbord med tillhörande racketar och låter dem uppföra en revy. Detta samtidigt som en av fångarna skoningslöst avrättas när han befins vara smittad

med tbc. Allt detta har också verklighetsbakgrund.

Detta med verklighetsförankringen är annars något som diskuteras när historiker granskar historiska filmer. Under senare år har filmmakarna blivit bättre på att åstadkomma trovärdiga miljöer. Oftast anlitas experter på området, men ibland blir det i alla fall fel.

Ett exempel på detta finner vi i Falskmyntarna. Man har ägnat stor möda på att bygga upp en exakt replik av barackområdet Block 19 i KZ Sachsenhausen, som ju inhyste Operation Bernhard. Samtidigt förses byråkraten Herzog med några av Nazitysklands högsta militära tapperhetsutmärkelser. På uniformsrocken återfinns vi nämligen Järnkorsets första klass och Tyska Korset i guld, medan han bär Järnkorsets riddarkors runt halsen – dekorationer som verklighetens Krüger aldrig ens kom i närheten av. Detta generösa utdelande av riddarkors brukar annars vara typiskt för Hollywoodfilmerna. Tyvärr förstärker det i fallet Falskmyntarna den antyan till karikatyr varmed Sturmbannführer Herzog skildras.

Trots dessa kommentarer är filmen klart sevärd. Skådespelarinsatserna förtjänar överlag den Oscarsstatyett, som de belönades med 2008.

AVSLUTNINGSVIS skall ett par litteraturtips ges åt den som vill fördjupa sig i Operation Bernhard, efter att ha fått en god introduktion genom filmen.

En av de tidigaste skildringarna utkom redan 1949, då norrmannen Moritz Nachtstern – tillsammans med

journalisten Ragnar Arntzen – delgav sina erfarenheter som fånge i boken *Falskmyntner i block 19*. Den utkom på svenska 1997 och ger en god inblick i de dagliga levnadsförhållandena i lägret.

På senare år har – förutom Burgers ovan nämnda bok – flera olika verk publicerats som behandlar förfälskningsoperationen. Däribland kan nämnas Arturo R. Delgados *Counterfeit Reich: Hitler's Secret Swindle* (PublishAmerica 2006), som till stor del handlar om hur sedlarna prånglades ut i olika sammanhang, medan Lawrence Malkins *Kreuger's Men. The Secret Nazi Counterfeit Plot and the Prisoners of Block 19* (Little, Brown and Company 2006) är betydligt utförligare och synes vara grundad på ett större källmaterial. Den senare boken rekommenderas således.

Bengt Hemmingsson

Numismatiska biblioteket öppet varje dag på webben!

Nu har Numismatiska biblioteket fått egna webbsidor! På dessa kan man bland annat läsa om bibliotekets samlingar, öppettider och hur man gör för att låna böcker. Numismatiska bibliotekets webbsidor är en del av Vitterhetsakademiens biblioteks webbplats och direktadressen till huvudsidan är:

http://www.raa.se/cms/extern/informationstorg/bibliotek/numismatiska_biblioteket.html

Till vänster på sidan finns rubriken "Numismatiska biblioteket", där kan man klicka sig vidare till övriga sidor.

Carina Bergman
bibliotekare

KOLPOLLETTER FRÅN MACKMYRA I GÄSTRIKLAND

MACKMYRA I VALBO SOCKEN strax utanför Gävle är ett gammalt industrisamhälle nära Gavleån. Järnbruket på platsen anlades 1658 och fanns kvar till slutet av 1800-talet, då tillverkningen flyttades till Forsbacka bruk. Tackjärnet fick man från Valbo masugn. År 1833 infördes *lancashire*-smide. På 1860-talet hade Mackmyra två *lancashire*-smälthårdar, en smälthammare, två räckhammare, en manufakturhård och tre spikhammare.

Som minnen från Mackmyra bruk finns i Kungl. Myntkabinetets samlingar (tidigare Sven Svenssons) ett mindre antal kolpolletter av papper. Polletterna, som gäller för 12, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25 tunnor, är gjorda av gamla spelkort som dessutom kontramarkerats med lacksigill. Tunnbeteckningarna är skrivna med bläck. Mått cirka 47-53x23-29 mm.

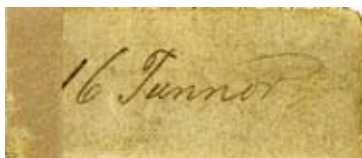
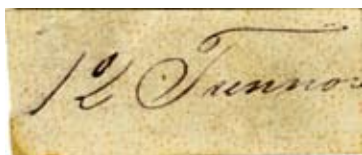
Hur ska man nu datera dessa polletter? Här kan kanske spelkortet ge oss en ledtråd. Möjligen finns en koppling till den spelkortstillverkning som Lars Gustaf Rylander hade på 1850-talet. Han hade försäljning vid den så kallade Bazaren på Norrebro i Stockholm. Rylanders formar övertogs senare av Bomans spelkortsfabrik.

IW

Tunna för kol

Träkol har sedan medeltiden mätts i tunnor som andra torra varor. På grund av att kolstyckena gillar upp sig mer än andra varor skulle man förmoda, att träkol alltid mättes med rågat mål. Så förutsätts också t.ex. i 1739 års förordning om mått och vikt, och 1 tunna träkol brukar därför anges vara 165 liter. I Stora Kopparbergs bergslag mätte man dock till 1856 i löst mål, så att tunnan blir 147 liter. Detta sammanhänger sannolikt med att bergsmännen här 1735 medgavs att använda runda, icke kubiska tunnor till kolmätning.

Ur *Måttordboken* av
Sam Owen Jansson, 1995

Gustav III:s medalj- historia – en komplett- erande observation

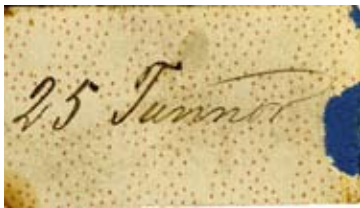
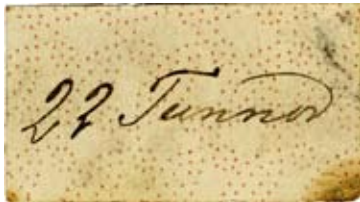
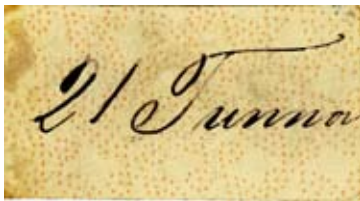
VECKORNA RUNT JUL 2010 erbjöd mig tid att med lust studera gamla numismatiska auktionskataloger i de poster jag förvärvade på Bondeauktionen nr 6 i november.

Det är alltid med nostalgiska suckar jag drömmer mig tillbaka till forna storauktioners utbud. Dock är det inte bara dyrbarheterna som framkallar rysningar utan även de insprängda numismatiska guld-kornen av underskattade eller förbigångna objekt, som med dagens mer kritiska och kunniga sinnen medger så att säga återupptäckter av stort intresse.

Bland de sällsynta auktionskataloger som Selling producerade innehar jag numera den daterad 27 november 1877 och vars auktion avhölls "å Bokauctions-kammaren [Sic, stavningen!] i Stockholm". Vid genomläsning av denna katalog fastnade min blick på den sista auktionsposten, nr 185, vars beskrivning jag citerar in extenso;

24 st. [Gullbergs?] planscher till Gustaf III's medalj-historia, klistrade på väf med å baksidan skriven förklaring å franska. I portfölj med påtryckt: MEDAGLIONI DEL REGNO DI SVEZIA SOTTO GVSTAVO III.

Detta antyder ju att åtminstone en grupp av dessa planscher förelåg

De s.k. polletterna från Mackmyra bruk betecknar 12-25 tunnor kol. Spelkort gjordes av bra papperskvalitet och baksidan användes därför gärna till annat, som t.ex. visitkort eller, som i detta fall, polletter.

Tack vare spelkorterna kan vi också datera dessa polletter till 1850-talet eller senare.

Förminskade. SKANNADE AV MGL.

färdig inför en av de kungliga eller i närstående hovkretsar (bland annat Ehrensvärd) genomförda resorna, som företogs under 1780-talet till Italien, och att man för presentationsändamål beredde mappar för gåvoändamål. Notabelt är den påtryckta italienska texten samt att man monterat och därmed förstärkt planscherna med väv, sannolikt för att förebygga fuktskador och underlätta inramning.

Den 1877 försålda mappen är måhända ett referensexemplar, kvarvarande i Sverige eller på något sätt återfört till Sverige igen. Då mitt auktionskatalogexemplar inte är annoterat med upplysningar om försäljningspriser eller köpare kan jag för närvarande inte bistå med mer information.

Med tanke på den gedigna referensartikel som Bengt Hemmingsson författat i ämnet, publicerad i SNT 2011:1, om Gustav III:s medaljhistoria framställd av Gillberg-Heland som ett planschverk (och som jag haft förmånen nyligen korrekturläsa i samband med att redaktionen erhöll manuskriptet) insåg jag det intressanta sambandet och dess signifikans.

KANSKE KAN SNT:s läsekrets bidra med vetskap om var mappen förvaras i dag eller med kompletterande upplysningar i detta högtintressanta ämne.

Per-Göran Carlsson

Kungl. Myntkabinettets vårprogram

Soppluncher med visning
Torsdagar kl. 12.30

10 mars

Vikingar

Antikvarie Cecilia von Heijne

31 mars

Ett axplock ur antiken

1:e antikvarie Ulrika Bornestaf

28 april

Nya tigrar i ekonomin?

1:e antikvarie Christopher Lagerqvist

12 maj

Museets 5-i-topp

Museipedagog Sara Carlin

Föreläsningar

23 mars kl. 18.00

Indien – ekonomisk eufori parallellt med förtvivlad fattigdom.

Hur ska det gå för ett av världens folkrikaste länder?

Karin Lundbäck,
ekonomijournalist på SR

6 april kl. 18.00

Statsfinansiell oro i Europa – bakgrund och konsekvenser för euro-samarbetet
Cecilia Skingsley,
analytisk för ränte- och valutahandeln på Swedbank

11 maj kl. 18.00

"Hur går det med euron?"

Lars Heikensten,
medlem av EU:s revisionsrätt i Luxemburg.

Kulturnatt

9 april kl. 18.00-24.00

Fri entré

Museet är öppet hela dagen

För eventuella ändringar och tillägg se:

www.myntkabinettet.se

Kenneth Jonsson tilldelad Gustaf VI Adolf-medaljen

KENNETH JONSSON, som sedan år 1992 innehar Gunnar Ekströms professur i numismatik och penninghistoria vid Stockholms universitet, har tilldelats Svenska Numismatiska Föreningens Gustaf VI Adolf-medalj för framstående numismatisk forskning.¹ SNF:s ordförande Jan-Olof Björk överlämnade denna, den förnämsta av föreningens utmärkelser, vid en ceremoni i samband med årsmöteshelgen i Uppsala 2010.² Lärdomsstadens och platsen, Anatomiska teatern i Gustavianum, bidrog naturligtvis till den högtidliga stämningen.

Gustaf VI Adolf-medaljen instiftades med H. M. Konungens medgivande till SNF:s 100-årsjubileum år 1973. Medaljen av Kerstin Kjellberg-Jacobsson med Konungens bild på åtsidan erinrar om "Hans Majestäts vidsträckta humanistiska intressen, även innefattande numismatiken..." mäter 50 mm i diameter (15:e storleken) och präglas sedan 1981 i förgyllt silver. Enligt stadgarna har föreningens styrelse att inhämta utlåtande från chefen för Kungl. Myntkabinettet samt från en eller flera lärare i numismatiken närstående vetenskaper. Medaljen kan därefter "tilldelas svensk medborgare, som gjort framstående forskningsinsatser inom numismatiken..."

Kenneth Jonsson (f. 1950) började tidigt intressera sig för numismatiken. Kandidatexamen avlades passande nog år 1973 vid Lunds universitet med uppsatsen *Myntreformen i England under kung Edgar och den tidiga importen av engelska mynt till Sverige*. Svenska Numismatiska Föreningen fick tidigt upp ögonen för den unge numismatikern och tilldelade honom föreningens enklare utmärkelser för forskargärningar.³ Doktorsdisputationen ägde rum vid Stockholms universitet år 1987 på avhandlingen *The new era. The*

reformation of the late Anglo-Saxon coinage.⁴ Där blev han också år 1990 utnämnd till docent och, vilket tidigare nämnts, ett par år senare även till professor.⁵ Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien hade år 2001 äran att kalla Kenneth Jonsson som sin ledamot.⁶

Vid sidan om numismatiken tycks det som om siffror och statistik alldeles särskilt intresserat Kenneth Jonsson. Som en följd av detta och med hjälp av digital teknik har numismatiken begåvats med databaser som används flitigt i den numismatiska undervisningen och forskningen. Arbetet med databaserna inom numismatiken kan ses som banbrytande. Såväl privata som offentliga myntsamlingar har förtecknats och sedan länge dokumenterats med digital fototeknik.

Kenneth Jonsson insåg tidigt nytan av Internet i det att han med hjälp av det nya mediet alltsedan början av 2000-talet bland annat publicerat *Myntstudier – Mynttidskriften på Internet*.⁷ Vidare har han som handledare för studenter och doktorander bidragit till att återväxten inom svensk numismatisk forskning är mycket god. Till sist kan också nämnas att Kenneth Jonsson sprider forskningen och det numismatiska budskapet flitigt bland annat genom föredrag på vetenskapliga symposier såväl inom som utom Sveriges gränser. Men även amatörforskare och samlare i myntföreningar får understundom ta del av professorns sakkunskap.

Det är tolv år sedan Svenska Numismatiska Föreningens Gustaf VI Adolf-medalj för framstående numismatisk forskning senast delades ut, då till bland andra överinspektören vid den Kongl. Mønt- og Medaillesamling i Kjøbenhavn Jørgen Steen Jensen.⁸ Och den tolfte i raden av professionella numismatiker som tilldelats denna höga utmärkelse blev nu alltså professor Kenneth Jonsson.

Jan-Olof Björk

Professor Kenneth Jonsson tilldelas Svenska Numismatiska Föreningens Gustaf VI Adolf-medalj för framstående numismatisk forskning av föreningens ordförande J-O Björk.

FOTO: CURT EKSTRÖM.

Noter och lästips

- ¹ Mer information om SNF:s belöningar, fonder och stipendier finns på föreningens hemsida under adress: www.numismatik.se
- ² Ett referat från SNF:s årsmöte i Uppsala 2010 finns publicerat i *SNT* 2010:8 s. 178 ff.
- ³ Nils Ludvig Rasmussons stipendium för yngre forskare i ämnet numismatik år 1979, Elias Brenner-medaljen för förtjänster inom numismatiken (1987 vid disputationen).
- ⁴ Avhandlingen recenserades av Nils Uno Fornander i *SNT* 1988.4-5 s. 139 ff.
- ⁵ Jämför "Kenneth Jonsson installerad som professor" av Inger Hammarberg i *SNT* 1992:8 s. 207.
- ⁶ Se också "Kenneth Jonsson invald i Vitterhetsakademien" av Brita Malmer i *SNT* 2001:4 s. 98.
- ⁷ *Myntstudier* finns under adressen. www.archaeology.su.se/numismatiska
- ⁸ Personer som tidigare tilldelats Svenska Numismatiska Föreningens Gustaf VI Adolf-medalj för framstående numismatisk forskning finns förtecknade i *Medaljer utgivna 1873–1998 * Belöningar, fonder och stipendier * Hedersledamöter och korresponderade ledamöter * Stadg. (SNF:s Smärre skrifter nr 8)*, Stockholm 1998.

Ett tjugotal "enfärgade blå och gula banknoter" sparades till begravningsomkostnader enligt en notis i Smålands-Posten 1888. De utgjorde de två lägsta valörerna i denna sedelserie; 2 riksdaler banco samt 32 skillingar banco eller 3 respektive 1 riksdaler riksgälds. FOTO: KUNGL. MYNTKABINETTET.

En undantagsmans blå och gula banknoter

En äldre man, kanske från Konga socken i Skåne, hade möjligen tidigt insett samlarvärdet av de gamla färgade bankosedlarna. Mannen måste ha sparat dem en längre tid, oanvända som de var ännu 1888 och utgivna 1837.

Fortfarande detta år hade han dem i sin ägo. Hur Smålands-Posten fått kännedom om detta innehav framgår inte i dess notis om den framsynte sedelsamlaren:

Ett 20-tal sedlar å 2 riksdaler och å 32 skillingar banco med årtal 1832-1844, eges, ännu nya och obrutna som den dag de lemnade pressen, af en äldre undantagsman i C. socken, skrives till Sm.-P. från Konga. Mannens afsigt med att låta dessa enfärgade blå och gula banknoter ligga orörda är att en gång dermed bestrida sina begravningsomkostnader.

De båda sedelsorterna utgavs från 1837 och gällde som betalningsmedel till 1873. Från 1859 hade man-

nen möjlighet att växla in dem mot riksdaler riksmünt och från 1873 mot kronor. Men han valde att behålla dem i örört skick. Kan det ha berott på att de första färgade sedlarna fått ett visst övervärde på samlarmarknaden redan då?

(Undantagsman kallades den som erhållit till exempel fri bostad av den nye ägaren som villkor för försäljning av en fastighet.)

MGL

Rysk pollett

Det händer då och då att Kungl. Myntkabinetet får enstaka gåvor från tillfälliga museibesökare. En majdag förra året kom en turistgrupp från Sankt Petersburg. En av kvinnorna i gruppen överlämnade en tunnelbanepollett till museets samlingar. Hon hade förmodligen sett museets monter med kommunikationspolletter och förstått att sådana ingår i våra samlingar. Polletten har Myntkabinetet tacksamt tagit emot och det är värt att presentera denna nutida pollettbetalning för läsekretsen.

Stadens tunnelbanesystem har fyra linjer, men få stationer ingår i den äldre stadskärnan. För att åka kan man köpa en pollett för 10 rubel eller ett flerdagarskort.

Den erhållna ryska polletten är av mässing och har en diameter på 23

Tunnelbanepollett från Sankt Petersburg gällande 10 rubel.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

mm. Den gäller i tunnelbanan i Sankt Petersburg, där kallad Metro. På pollettens åtsida ses därför ett stort versalt M, därunder ett grovt streck, förmodligen symboliserande själva tunnelbanan. Omskriften lyder: ДЛЯ ПРОХОДА В МЕТРОДОЛИТЕМ [= /gäller/ för passage i Metro]. På framsidan ses stadens namn: САНКТ-ПЕТЕРБУРГ [Sankt Petersburg].

MGL

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Arsavgift 250 kr.
Som medlem får Du
SNT automatiskt!

Du kan också prenumerera på SNT
för endast 200 kr per år.

www.numismatik.se

Program för SNF:s årsmöte i Visby 7 – 8 maj 2011

Lördag 7 maj

- 10.00 Visning av *Gotlands Fornsal med "guldrummet"*, Strandgatan 14.
- 12.30 Lätt lunch på *Domkyrkans Församlingshem*, Västra Kyrkogatan 5.
- 14.00 Visning av auktionsmaterialet med objekt ur Sven Svenssons samling, Domkyrkans Församlingshem, Västra Kyrkogatan 5.
- 15.30 Auktion med material ur Sven Svenssons samling, Domkyrkans Församlingshem, Västra Kyrkogatan 5.
- 18.00 SNF:s årsmöte i *Domkyrkans Församlingshem*, Västra Kyrkogatan 5.
- 20.00 Gemensam middag på *Restaurang Donners Brunn, Donnersplats 3*.

Söndag 8 maj

- 09.00 Samling vid Hamnhotellet för en gemensam guidad promenad i Visby innerstad. Vår guide blir Calle Brobäck.
- 13.00 Lunch på Villa Manhem, ligger på Hamnhotellets område.
- 14.00 Föredrag av Kenneth Jonsson om Gotlands myntning. Föredraget hålls i Villa Manhem.
- 15.00 Avslutning av SNF:s årsmöte 2011.

Måltider

Lördagens lunch: Kajpsoppa (gotländsk vårsoppa) med kokta ägg, smör, bröd, ost, vatten/lättöl och kaffe till en kostnad av 80 kr per person.

Lördagens middag: Trerätters gotländsk meny. Den består av en sparrisrätt, lammrostbiff med potatisgratäng, saffranspannkaka med salmbärssylt och grädd. Allt till en kostnad av 400 kr per person. Dryck efter önskemål beställs på plats och betalas separat.

Söndagens lunch: Kycklingschnitzel med rosépepparsås och klyftpotatis, smör, bröd, sallad, måltidsdryck och kaffe till en kostnad av 125 kr per person.
Meddela gärna önskemål om specialkost.

Hotell

Visby Hamnhotell, Färjeleden 3, (ligger snett emot båtterminalen cirka 300 meter att gå), tel. 0498-20 12 80, e-post: grupp@gotlandsresor.se. Enkelrum (795 kr), dubbelrum (895 kr). Priserna är inklusive frukostbuffe. Bokning kan göras per telefon och e-post. Ange bokningsnummer G:94112. Incheckning från kl. 15.00, utcheckning senast kl. 11.00. OBSERVERA att bokningen måste vara gjord senast den 1 april 2011.

Resor till/från Visby

Bokning av biljetter till färjorna på: www.destinationgotland.se eller på tel. 0771-223300.

Avgångstider, fredag 6 maj: Nynäshamn – Visby 11.05, 16.40 och 20.05. Oskarshamn – Visby 20.10.

Avgångstider, söndag 8 maj: Visby – Nynäshamn 16.00 och 19.20. Visby – Oskarshamn 16.45.

Om man åker bil ska man vara vid färjeterminalen senast 45 minuter före avgång. Utan bil räcker det om man finner sig senast 30 minuter innan avgång.

Anmälan

Anmälan till måltiderna, som är bindande, sker till Roger Lind, tel. 073-9496084, e-post: sigge@live.se.

Därefter betalas avgiften för de måltider som valts till SNF:s PlusGiro 15 00 07 – 3.

Detta måste vara gjort senast den 26 april 2011.

NUMISMATIK ÄR SPÄNNANDE!

Svenska Numismatiska Föreningen stiftades 1873 och är Nordens äldsta och största numismatiska förening med omkring 1000 medlemmar. Föreningen anordnar föredrag, resor och auktioner.

Föreningen ger ut Svensk Numismatisk Tidskrift i samarbete med Kungl. Myntkabinetet, dessutom Numismatiska Meddelanden, Numismatiska Småskrifter och Monografier. SNF låter också prägla minnesmedaljer.

Årsavgiften är 250 kr, juniorer (under 20 år) 125 kr. Som medlem får du Svensk Numismatisk Tidskrift automatiskt. Du kan också enbart prenumerera på tidningen. Det kostar endast 200 kr för åtta nummer per år.

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Banérgatan 17 nb
115 22 Stockholm
Tel. 08-667 55 98
www.numismatik.se
Telefon- och besökstid 10-12, 13-16 måndagar

AUKTIONER i Stockholm

Några mynt vi har sålt tidigare:

4 öre 1875
33.000:-

1 dukat 1810
Dalarna
43.000:-

2 dukater
1857
29.000:-

4 dukater
1838
44.000:-

Bättre mynt mottages regelbundet till våra auktioner.

Vi har mycket goda möjligheter att finna köpare till dina objekt eftersom ca 20.000 kunder ser varje auktion via vår hemsida och våra kataloger.

Vi köper även guld och silver kontant!

MYNTKOMPANIET

Myntkompaniet
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm

Tfn: 08-678 32 17
Fax: 08-643 22 38

E-post: mail@philea.se
www.myntkompaniet.se

TILLBEHÖR FÖR MYNT, FRIMÄRKEN OCH VYKORT

till lågpris

HF FRIMÄRKEN

Lurendalsvägen 7, 439 62 Frillesås

Tel. 0340-65 04 57

www.hffrimarken.com • info@hffrimarken.com

HB MYNT & MEDALJER

Sveavägen 96

Box 19 507
S-104 32 Stockholm 19

T-Rådmansgatan (uppgång Handelshögskolan)
☎ + fax 08-673 34 23

*Svenska och utländska mynt, sedlar och ordnar,
militaria och nälmärken, medaljer*

Öppet: vardagar 11-17, fredag 11-15

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

är en sedan 1973 etablerad sammanslutning av för närvarande 21 mynthandlare i flera olika städer i landet. Föreningen är ensam i sitt slag i Sverige.

Genom samarbete med de övriga medlemmarna vill varje mynthandlare förbättra och utöka sina tjänster.

ANTIKBODEN

Kyrkogatan 2
222 22 LUND
Tel. 046-12 99 00

BESO UR & ANTIK AB

Bertil Svensson
Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031-13 94 84
besour@telia.com - www.besour.se

HAMRIN & SVAHN MYNT AB

Sjöberg 1
147 91 GRÖDINGE
Tel. 08-732 66 86, 070 212 64 55
christian.hamrin@telia.com

H & J:S NUMISMATIK HB

Jimmy Häggqvist
Box 43
310 20 Knäred
jimmy@collectia.se

KARLSKRONA MYNTHANDEL AB

Hantverkaregatan 11
371 35 KARLSKRONA
Tel. 0455-813 73
lennart@mynt.nu - www.mynt.nu

RUNE LARSSON MYNTHANDEL

Stora Brogatan 14
Box 98
503 06 BORÅS
Tel. 033-41 03 15

LUNDS MYNTHANDEL

Klostergatan 5
222 22 LUND
Tel./fax 046-14 43 69
siv-gunnar@swipnet.se

AB MALMO MYNTHANDEL & VYKORTSANTIKVARIAT

Sven Gunnar Sandberg
Kalendergatan 9
211 35 MÄLMÖ
Tel. 040-611 65 44

J. MELIN MYNT

Koltrastvägen 23
370 24 Nätraby
Tel. 0455-155 99

HB MYNTINVEST CORONA

Ö. Storgatan 20
611 34 NYKÖPING
Tel./fax 0155-28 63 25
corona-coin@swipnet.se
http://home.swipnet.se/corona_coin

HB MYNT & MEDALJER

Sveavägen 96, Box 19 507
104 32 STOCKHOLM
Tel./fax 08-673 34 23

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46,
Box 5132
102 43 STOCKHOLM
Tel. 08-662 62 61, fax 08-661 62 13
info@nordlindsmynt.se
www.nordlindsmynt.se

NUMIKON

Stefan Jonasson / Ticalen Mynthandel
Stureplatsen 3
411 39 GÖTEBORG
Tel. 031-20 81 11
ticalen@gmail.com

PECUNIA MM HB

Farinvägen 8
245 33 STAFFANSTORP
Tel./fax 046-25 21 19
mattsson.g@telia.com

J. PEDERSEN MYNTHANDEL

Norra Strandgatan 30
Box 1320
251 13 HELSINGBORG
Tel./fax 042-12 25 28
pedersen.mynt@telia.com
www.jpedersen.se

SELINS MYNTHANDEL AB

Regeringsgatan 6
Box 16 390
103 27 STOCKHOLM
Tel. 08-411 50 81, fax 08-411 52 23
www.selinsmynthandel.se

STRANDBERGS MYNTHANDEL & AKTIESAMLAREN AB

Arsenalsgatan 6
Box 7377
103 91 STOCKHOLM
Tel. 08-611 01 10, 611 58 20
Fax 08-611 32 95
info@aktiesamlaren-bjb.se
www.aktiesamlaren.se
www.strandbergs-mynt.se

TAMCO NUMISMATICS

Box 6235
102 35 STOCKHOLM
Tel. 070 631 58 09
tamco.num@telia.com

TICALEN MYNTHANDEL

Stureplatsen 3
411 39 GÖTEBORG
Tel./fax 031-20 81 11
ticalen@gmail.com

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

Vasagatan 42
Box 490
101 29 STOCKHOLM
Tel. 08-411 08 07, fax. 08-21 21 96

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

Sjöberg 1 • 147 91 Grödinge • Tel. 08-732 66 86 • 070 212 64 55

www.mynt.nu/smf/

AURUM AUKTIONER AB
stockholm

Myntauktioner i Stockholm

Inlämning pågår!

*Vi söker alltid kvalitetsmynt, sedlar,
medaljer, polletter, ordnar..*

Tel. 08-660 20 70, vard. 9-13, info@aurumauktioner.se

www.aurumauktioner.se

MYNTAUKTIONER
i Sverige AB

INLÄMNING

TILL

AUKTION 5

Vi tar nu emot hela samlingar eller
enstaka bättre objekt till vår auktion 5,
vilken avhålls i september 2011.

Vi har de köpstarka kunderna både inom
och utom landet, förstklassig presentation
av Dina objekt, förmånliga villkor samt
ett korrekt och seriöst bemötande.

Ring oss, 070-999 06 09, eller maila
info@myntauktioner.se.

www.myntauktioner.se

FriMynt 2011

37:e Int. Mynt & Frimärksmässan

16 april kl 11.00 - 18.00

IDROTTENS HUS
Mellersta Stenbocksgatan
Helsingborg, Sverige

www.frimynt.se

HelsingborgsUtställningar • Tel +46 42 29 25 60

MYNTAUKTIONER
i Sverige AB

Auktion 4

12-13 mars 2011

Auktionen avhålls på restaurang Garnisonen i Stockholm.
Under lördagen säljer vi bl. a. utländska mynt, där vi är stolta att presentera en omfattande tysk avdelning, men även ryska och polska mynt. De svenska mynten säljs under söndagen. Liksom tidigare har vi även ett utbud av sedlar, polletter, medaljer och litteratur m. m.

Auktionskatalogen, av sedvanlig hög kvalitet, beställes genom insättning av 190 kr (SEK 250 utom Sverige) till bg 399-0090.

Myntauktioner i Sverige AB
Banérgatan 17 - 115 22 Stockholm
E-mail: info@myntauktioner.se - Telefon: 070-999 06 09
www.myntauktioner.se

